

Βρυξέλλες, 26.11.2015
COM(2015) 692 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

{SWD(2015) 700 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136, σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οικονομική ανάκαμψη συνεχίζεται με μέτριους ρυθμούς στη ζώνη του ευρώ³. Η διατήρηση και η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ απαιτεί συνεχείς προσπάθειες πολιτικής για τη στήριξη μιας ισορροπημένης προσαρμογής στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, τη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και του αναπτυξιακού δυναμικού της οικονομίας μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα. Ο ρυθμός ανάπτυξης παρεμποδίζεται από τις συνέπειες της πλέον πρόσφατης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, συμπεριλαμβανομένων της εν εξελίξει εξωτερικής επανεξισορρόπησης, των υψηλών επιπέδων δημοσίου και ιδιωτικού χρέους, της υψηλής ανεργίας καθώς και των επίμονων διαρθρωτικών δυσκαμψιών στις εθνικές αγορές εργασίας και προϊόντων. Οι επενδύσεις παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα λόγω αυτών των παραγόντων όσο και άλλων εμποδίων, όπως το μη ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον, η αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και οι φραγμοί στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση.
- (2) Η εφαρμογή φιλόδοξων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν την παραγωγικότητα και τονώνουν το αναπτυξιακό δυναμικό πρέπει να ενισχυθεί, σε συμφωνία με τις προτεραιότητες πολιτικής που καθορίζονται στην Ετήσια

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

³ Φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015.

Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2016 για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ⁴. Όταν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις υλοποιούνται από κοινού σε όλα τα κράτη μέλη, αποφέρουν οφέλη στη ζώνη του ευρώ συνολικά, λόγω των θετικών δευτερογενών αποτελεσμάτων που προκύπτουν, κυρίως μέσω των εμπορικών και χρηματοπιστωτικών διαύλων. Παρότι σημειώθηκε κάποια πρόοδος στις μεταρρυθμίσεις με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των αγορών εργασίας, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές στη ζώνη του ευρώ, ιδίως όσον αφορά τα ποσοστά μακροχρόνιας και νεανικής ανεργίας. Τα κράτη μέλη που, ήδη πριν από την κρίση, προχώρησαν σε ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης κατόρθωσαν να στηρίζουν περισσότερο την απασχόληση και να διατηρήσουν δίκαιες συνθήκες κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης. Στις μεταρρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνονται οι ευέλικτες και αξιόπιστες συμβατικές ρυθμίσεις, οι ολοκληρωμένες στρατηγικές δια βίου μάθησης, οι αποτελεσματικές και δραστήριες πολιτικές για την αγορά εργασίας καθώς και σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Επίσης, η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας, ειδικότερα για τα χαμηλά εισοδήματα, και η διασφάλιση δίκαιων φορολογικών συστημάτων, μπορούν να οδηγήσουν σε ακόμη καλύτερα αποτελέσματα.

- (3) Ο κατάλληλος σχεδιασμός και η ταχεία εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των υφιστάμενων ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ και στην πρόληψη δημιουργίας νέων. Οι θεματικές συζητήσεις της Ευρωομάδας, με την ακριβέστερη εστίαση στη συγκριτική ανάλυση, την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών και την πίεση μεταξύ εταίρων, μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση μιας σύγκλισης προς τις καλύτερες δυνατές επιδόσεις. Κατά συνέπεια, η Ευρωομάδα θα πρέπει να αυξήσει περαιτέρω τις θεματικές συζητήσεις για τις μεταρρυθμίσεις σε τομείς ουσιώδους σημασίας για τη λειτουργία της ΟΝΕ και να παρακολουθεί τακτικά τόσο την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ όσο και την πρόοδο που συντελείται όσον αφορά τη διόρθωση των ανισορροπιών στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών.
- (4) Οι δημοσιονομικές πολιτικές αποτελούν ζωτικό στοιχείο κοινού συμφέροντος στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Οι υπεύθυνες εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές που τηρούν τους κοινούς δημοσιονομικούς κανόνες είναι καθοριστικής σημασίας δεδομένου ότι διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του χρέους και επιτρέπουν στους δημοσιονομικούς σταθεροποιητές να λειτουργούν και να αμβλύνουν τους κραδασμούς στις επιμέρους χώρες. Παράλληλα, δεδομένων των δευτερογενών αποτελεσμάτων στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, έχει επίσης μεγάλη σημασία να επιτευχθεί κατάλληλος δημοσιονομικός προσανατολισμός στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ συνολικά καθώς και να αποφευχθούν οι φιλοκυκλικές δημοσιονομικές πολιτικές. Αυτό προϋποθέτει ενίσχυση του συντονισμού των δημοσιονομικών πολιτικών εντός της ζώνης του ευρώ, με πλήρη τήρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικά ουδέτερος συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός στη ζώνη του ευρώ που αναμένεται για το 2016 κρίνεται ενδεδειγμένος λαμβανομένων υπόψη των συνολικών μακροοικονομικών συνθηκών και των κινδύνων υποχώρησης της ανάπτυξης. Όσον αφορά το 2017, αν ληφθεί ως βάση η πρόβλεψη μιας σταδιακής κάλυψης του κενού παραγωγής, οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να εξισορροπήσουν την ανάγκη αποφυγής της φιλοκυκλικότητας και μείωσης του δημόσιου χρέους ώστε να αποκατασταθούν τα δημοσιονομικά αποθέματα. Αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην προετοιμασία των

⁴ Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2016.

επικαιροποιημένων προγραμμάτων σταθερότητας την άνοιξη του 2016, λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων οικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων. Η σύνθεση των δημοσιονομικών στρατηγικών δεν είναι ακόμα αρκετά φιλοαναπτυξιακή. Όπως τονίστηκε στις συστάσεις προς τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ το καλοκαίρι του 2015⁵, τα κράτη μέλη πρέπει να πραγματοποιούν θεματικές συζητήσεις σχετικά με τις βελτιώσεις της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.

- (5) Η τραπεζική ένωση πρέπει να υλοποιηθεί πλήρως. Πρώτον, η οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζικών ιδρυμάτων πρέπει να μεταφερθεί πλήρως στα εθνικά δίκαια μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2015, όπως απαιτείται και για τα 28 κράτη μέλη. Δεύτερον, όσον αφορά την εξυγίανση των τραπεζών, πρέπει να θεσπιστούν χωρίς καθυστέρηση οι κατάλληλες ενδιάμεσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις ώστε, από την 1η Ιανουαρίου 2016, το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF) να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει πιθανές ανάγκες χρηματοδότησης. Επιπλέον, το συντομότερο δυνατό θα πρέπει να συμφωνηθεί μια δημοσιονομικά ουδέτερη στήριξη του Ταμείου κατά την μεταβατική περίοδο. Τέλος, στο πλαίσιο της περαιτέρω ανάπτυξης της τραπεζικής ένωσης, η Επιτροπή πρότεινε στις 24 Νοεμβρίου 2015 τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος ασφάλισης των καταθέσεων για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ⁶.
- (6) Οι συνθήκες στις χρηματοπιστωτικές αγορές παραμένουν συνολικά ευνοϊκές στη ζώνη του ευρώ, λόγω της διευκολυντικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Ωστόσο, τα βασικά οικονομικά μεγέθη που παραμένουν ισχνά και το υψηλό επίπεδο μόχλευσης στον ιδιωτικό τομέα εξακολουθούν να επηρεάζουν δυσμενώς τη ζήτηση για τραπεζικό δανεισμό, και κατά συνέπεια την οικονομική ανάπτυξη. Οι ισολογισμοί των τραπεζών εξακολουθούν να τελούν υπό την πίεση των υψηλών επιπέδων μη εξυπηρετούμενων δανείων, με αρνητικές επιπτώσεις στη δανειοδοτική δραστηριότητα. Οι αποκλίσεις στα καθεστώτα αφερεγγυότητας στην ΕΕ συμβάλλουν στην καθυστέρηση της μείωσης του χρέους του ιδιωτικού τομέα και αποτελούν τροχοπέδη για τις επενδύσεις.
- (7) Παρά τα πρόσφατα επιτεύγματα όσον αφορά την ενίσχυση της δομής της ΟΝΕ, πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την ολοκλήρωσή της. Η έκθεση των Πέντε Προέδρων του Ιουνίου 2015 χαράσσει την πορεία προς την ολοκλήρωση της ΟΝΕ μέχρι το 2025 το αργότερο⁷. Στις 21 Οκτωβρίου 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε μια πρώτη δέσμη προτάσεων ως συνέχεια της εν λόγω έκθεσης⁸. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πρέπει να ενστερνιστούν συλλογικά και να εφαρμόσουν γρήγορα τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες πρωτοβουλίες με στόχο την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Για να διευκολυνθεί η σύγκλιση σε όλη τη ζώνη του ευρώ, οι προτάσεις περιλαμβάνουν μέτρα για την ενίσχυση της διάστασης της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προβλέποντας μεταξύ άλλων να δημοσιεύονται νωρίτερα οι συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ, ώστε να εντοπίζονται στα αρχικά στάδια της διαδικασίας οι κοινές προκλήσεις και να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διατύπωση των ειδικών ανά χώρα

⁵ ΕΕ C 272, 18.8.2015, σ. 98.

⁶ COM(2015) 586 τελικό, 24.11.2015.

⁷ Η ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, έκθεση του Ζαν Κλοντ Γιούνκερ σε στενή συνεργασία με τον Ντόναλντ Τουσκ, τον Γερούν Ντάισελμπλουμ, τον Μάριο Ντράγκι και τον Μάρτιν Σουλτς.

⁸ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf.

συστάσεων για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ οι οποίες θα εγκρίνονται αργότερα στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο,

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα και συλλογικά, στο πλαίσιο της Ευρωομάδας το διάστημα 2016-2017 ώστε:

1. Να εφαρμόσουν πολιτικές που στηρίζουν την ανάκαμψη, προωθούν τη σύγκλιση, διευκολύνουν τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών και βελτιώνουν την ικανότητα προσαρμογής. Για τον σκοπό αυτό, οι χώρες με υψηλό ιδιωτικό και εξωτερικό χρέος πρέπει να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την παραγωγικότητα, προωθούν τη δημιουργία απασχόλησης, αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα και βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Τα κράτη μέλη με υψηλά πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών πρέπει να εφαρμόσουν κατά προτεραιότητα μέτρα με τα οποία θα διοχετεύονται αυτά τα πλεονάσματα στην εγχώρια οικονομία, τονώνοντας έτσι τις εγχώριες επενδύσεις.
2. Να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα συνδυάζουν (i) ευέλικτες και αξιόπιστες συμβάσεις εργασίας που προωθούν τις μετακινήσεις στην αγορά εργασίας και αποτρέπουν μια αγορά εργασίας δύο ταχυτήτων· (ii) ολοκληρωμένες στρατηγικές δια βίου μάθησης· (iii) αποτελεσματικές πολιτικές για την επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας, (iv) σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που στηρίζουν τους έχοντες ανάγκη και παρέχουν κίνητρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας και, (v) ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών. Να μειώσουν τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, ειδικότερα όσον αφορά τα χαμηλά εισοδήματα, με ουδέτερο για τον προϋπολογισμό τρόπο, ώστε να τονωθεί η απασχόληση.
3. Να διατηρήσουν τον γενικά ουδέτερο δημοσιονομικό προσανατολισμό που σχεδιάζεται για το 2016. Για το 2017, να μειώσουν το δημόσιο χρέος ώστε να αποκατασταθούν τα δημοσιονομικά αποθέματα, αποφεύγοντας παράλληλα την φιλοκυκλικότητα, με πλήρη τήρηση των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Να διαφοροποιείται η δημοσιονομική προσπάθεια από τα κράτη μέλη, λαμβανομένων υπόψη της αντίστοιχης θέσης τους όσον αφορά τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), των αναγκών τους σε επίπεδο σταθεροποίησης καθώς και των δευτερογενών αποτελεσμάτων στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να συζητείται έγκαιρα ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ενόψει της προετοιμασίας και της παρουσίασης των προγραμμάτων σταθερότητας και των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων.
4. Να διευκολύνουν τη σταδιακή μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών και να βελτιώσουν τις διαδικασίες αφερεγγυότητας επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Στα κράτη μέλη με υψηλό ιδιωτικό χρέος, πρέπει να προωθηθεί μια ομαλή απομόχλευση, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της διευθέτησης του μη βιώσιμου ιδιωτικού χρέους.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*